Suvestinė redakcija nuo 2014-01-01 iki 2014-02-28

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. 112-4969, i. k. 1021010ISTA0IX-1161

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISMO EKSPERTIZĖS ĮSTATYMAS

2002 m. spalio 29 d. Nr. IX-1161
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis Įstatymas nustato teismo ekspertizės įstaigų ir teismo ekspertų statusą, kvalifikacinius reikalavimus teismo ekspertams, teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo tvarką, specialių žinių panaudojimo atliekant teismo ekspertizes sąlygas bei tvarką ir reikalavimus teismo ekspertizės aktui.

2 straipsnis. Teismo ekspertų ir teismo ekspertizės įstaigų veiklos teisiniai pagrindai

Teismo ekspertai ir teismo ekspertizės įstaigos savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu (toliau – Baudžiamojo proceso kodeksas), Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksu, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymu (toliau – Administracinių bylų teisenos įstatymas), šiuo ir kitais įstatymais, teismo ekspertizių nuostatais ir kitais teisės aktais.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. XII-698, 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 140-7071 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00379

3 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos

1. **Ekspertinis tyrimas** – pagal teismo ar teisėjo nutartį, prokuroro ar ikiteisminio tyrimo įstaigos pareigūno užduotį arba fizinio ar juridinio asmens, kitos organizacijos ar jų padalinių prašymą atliekamas tyrimas, kuriam reikia specialių žinių ir kurio eiga, analitiniai rezultatai ir su jais tiesiogiai susietas aiškinimas fiksuojami ekspertizės akte ar specialisto išvadoje.

Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. XII-698, 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 140-7071 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00379

2. **Specialios žinios** – išsilavinimo ir specialaus pasirengimo arba profesinės veiklos dėka įgytos išsamios mokslo, technikos, meno ar bet kokios kitos žmonių veiklos srities žinios, reikalingos ekspertizei atlikti.

3. **Teismo ekspertas** – asmuo, turintis teismo eksperto kvalifikaciją ir įrašytas į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą.

4. **Teismo ekspertizė** – proceso veiksmas, kuriuo teismas ar teisėjas skiria teismo ekspertui atlikti ekspertizę ir atsakyti į specialių žinių reikalaujančius klausimus, o teismo ekspertas atlieka jam pavestus tyrimus ir jų rezultatus fiksuoja ekspertizės akte.

5. **Teismo ekspertizės įstaiga** – valstybės įstaiga ar jos padalinys, kurių pagrindinė paskirtis yra atlikti teismų paskirtas teismo ekspertizes. Ekspertizes atlieka įstaigoje dirbantys teismo ekspertai.

6. **Valstybė narė** – Europos Sąjungos valstybė narė, taip pat Europos ekonominės erdvės valstybė.

Papildyta straipsnio dalimi:
Nr. XI-2068, 2012-06-14, Žin., 2012, Nr. 76-3922 (2012-06-30), i. k. 1121010ISTA0XI-2068

7. **Valstybės narės teismo ekspertas** – asmuo, turintis valstybės narės kompetentingos institucijos patvirtintą teismo eksperto kvalifikaciją.

Papildyta straipsnio dalimi:
Nr. XI-2068, 2012-06-14, Žin., 2012, Nr. 76-3922 (2012-06-30), i. k. 1121010ISTA0XI-2068

8. Kitų šiame Įstatyme vartojamų sąvokų turinį nusako proceso įstatymai.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:
Nr. XI-2068, 2012-06-14, Žin., 2012, Nr. 76-3922 (2012-06-30), i. k. 1121010ISTA0XI-2068

ANTRASIS SKIRSNIS
TEISMO EKSPERTAI

4 straipsnis. Teismo ekspertizes atliekantys subjektai

1. Teismo ekspertizes atlieka teismo ekspertai, įrašyti į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą, išskyrus šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse numatytus atvejus.

2. Valstybės narės teismo ekspertams neribojama laisvė laikinai teikti paslaugas Lietuvos Respublikoje. Valstybės narės teismo ekspertams, teikiantiems paslaugas Lietuvos Respublikoje savo valstybės narės suteiktu teismo eksperto vardu, netaikomi šio Įstatymo 5, 6, 8, 9 ir 10 straipsniai.

3. Jeigu Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąraše nėra reikiamos specialybės teismo ekspertų, ekspertu gali būti skiriamas į šį sąrašą neįrašytas asmuo. Proceso įstatymuose gali būti nustatyta kitokia ekspertų skyrimo tvarka.

4. Prireikus ekspertu gali būti skiriamas asmuo, turintis teisę būti ekspertu valstybėje, su kuria Lietuvos Respublika yra sudariusi teisinės pagalbos sutartį.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. XI-2068, 2012-06-14, Žin., 2012, Nr. 76-3922 (2012-06-30), i. k. 1121010ISTA0XI-2068

5 straipsnis. Reikalavimai asmenims, siekiantiems tapti teismo ekspertais

1. Asmuo, siekiantis tapti teismo ekspertu, privalo:

1) turėti aukštąjį išsilavinimą, tinkantį pasirinktai eksperto specializacijai;

2) išlaikyti teismo eksperto kvalifikacijos egzaminą, kurio programą tvirtina ekspertizės įstaigos vadovas;

3) išlaikyti teisinių žinių egzaminą pagal teisingumo ministro patvirtintą teisinių žinių programą asmenims, siekiantiems tapti teismo ekspertais;

4) būti neteistas už labai sunkų ar sunkų nusikaltimą, taip pat už nusikaltimą teisingumui, valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams.

2. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkto reikalavimai netaikomi asmenims, kuriems įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta tvarka asmens, turinčio tam tikros srities žinių, kvalifikaciją suteikė kitos valstybės institucijos ar prie jų tam tikslui sudarytos komisijos. Tokie asmenys į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą įrašomi laikantis šio Įstatymo 8–10 straipsnių nuostatų.

6 straipsnis. Teismo eksperto kvalifikacijos suteikimas ir teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo išdavimas

1. Teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo ir teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

2. Teismo eksperto kvalifikaciją suteikia teismo ekspertizės įstaigos vadovo sudaryta kvalifikacinė komisija (toliau – kvalifikacinė komisija). Kvalifikacinė komisija turi būti ne mažesnė kaip iš penkių narių, bent du iš jų – atitinkamos srities ekspertai ir vienas teisininkas. Jeigu teismo ekspertizės įstaigoje nėra teisės specialisto, jis turi būti kviečiamas iš aukštųjų mokyklų arba iš šios srities specialistų turinčių valstybės institucijų. Dalyvauti kvalifikacinės komisijos darbe turi būti kviečiami aukštųjų mokyklų ir mokslinių tyrimų institutų mokslininkai ar kitų ekspertizės įstaigų ekspertai.

3. Teismo ekspertizės įstaigoje sudaryta kvalifikacinė komisija gali suteikti teismo eksperto kvalifikaciją, leidžiančią daryti tik tos rūšies ekspertizes, kurios yra atliekamos toje įstaigoje. Teismo ekspertizės įstaiga turi teisę aprobuoti naujų rūšių ekspertizių darymą ir suteikti teismo eksperto kvalifikaciją jų pradininkams, sudarydama kvalifikacinę komisiją iš reikiamos mokslo šakos žinovų ir gimininges srities ekspertų.

4. Asmuo, nedirbantis teismo ekspertizės įstaigoje, bet norintis įgyti teismo eksperto kvalifikaciją, turi kreiptis į teismo ekspertizės įstaigos vadovą su prašymu suteikti jam tos rūšies ekspertizes darančio teismo eksperto kvalifikaciją (toliau – prašymas). Toks asmuo turi atitikti šio Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktuose nustatytus reikalavimus asmenims, siekiantiems tapti teismo ekspertais. Teismo ekspertizės įstaigos vadovas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo ir visos sprendimui priimti reikalingos informacijos gavimo dienos išnagrinėja prašymą ir išsiunčia asmeniui sprendimą leisti laikyti šio Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytus egzaminus arba motyvuotą sprendimą neleisti jų laikyti. Jeigu sprendimas asmeniui neišsiunčiamas per šioje dalyje nustatytą terminą, laikoma, kad priimtas sprendimas leisti laikyti šio Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytus egzaminus.

5. Valstybės narės teismo ekspertams, norintiems būti įrašytiems į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą ir turintiems valstybės narės kompetentingos institucijos suteiktą teismo eksperto kvalifikaciją, kvalifikacinės komisijos sprendimu pripažįstama teismo eksperto kvalifikacija atlikti tam tikros rūšies ekspertizes, kai jie pateikia valstybės narės kompetentingos institucijos išduotus dokumentus, kuriais patvirtinama teisė atlikti teismo ekspertizę valstybėje narėje, netaikant šio Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytų reikalavimų asmenims, siekiantiems tapti teismo ekspertais.

6. Asmeniui, laikiusiam šio Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytus egzaminus, apie kvalifikacinės komisijos priimtus sprendimus dėl teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo ir teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo pranešama raštu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šių egzaminų laikymo dienos. Išlaikiusiam šio Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytus egzaminus asmeniui ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo kvalifikacinės komisijos sprendimo priėmimo dienos atitinkamos teisės ekspertizės įstaigos vadovas išduoda teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimą. Šio straipsnio 5 dalyje nurodytam asmeniui teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimas išduodamas, kai jis išlaiko šio Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytą egzaminą. Asmeniui, neišlaikiusiam šio Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodyto egzamino, pakartotinai laikyti šį egzaminą leidžiama ne anksčiau kaip po vienerių metų, išskyrus atvejus, kai kvalifikacinė komisija nustato trumpesnį terminą, kuris negali būti trumpesnis negu pusė metų. Jeigu asmuo neinformuojamas apie kvalifikacinės komisijos priimtus sprendimus ar teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimas neišduodamas šioje dalyje nustatytais terminais, laikoma, kad priimtas sprendimas suteikti teismo eksperto kvalifikaciją ir išduoti teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimą. Šis pažymėjimas patvirtina asmens pasirengimą atlikti jame nurodytos rūšies teismo ekspertizes.

7. Teismo ekspertizės įstaigos vadovo išduotas teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimas galioja penkerius metus nuo jo išdavimo dienos. Pasibaigus teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo laikui, teismo ekspertas kreipiasi į teismo ekspertizės įstaigos, kurioje buvo sudaryta teismo eksperto kvalifikaciją suteikusi kvalifikacinė komisija, vadovą dėl teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo termino pratęsimo. Sprendimą dėl teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo termino pratęsimo priima šio įstatymo nustatyta tvarka sudaryta kvalifikacinė komisija. Apie šį sprendimą asmeniui pranešama raštu ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

8. Teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo terminas nepratęsiamas:

1) kai kvalifikacinė komisija nustato, kad teismo eksperto atliekamos ekspertizės yra netinkamos kokybės;

2) kai nėra išnykusios ar pašalintos šio straipsnio 10 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytos priežastys, dėl kurių teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimas buvo sustabdytas.

9. Sprendimą dėl teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo sustabdymo, teismo

eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo sustabdymo panaikinimo ar jo pripažinimo negaliojančiu priima šio įstatymo nustatyta tvarka sudaryta kvalifikacinė komisija. Apie šį sprendimą asmeniui pranešama raštu ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

10. Teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimas sustabdomas:

1) paties teismo eksperto prašymu;

2) kai teismo ekspertas įtariamas ar kaltinamas padaręs labai sunkų ar sunkų nusikaltimą arba nusikaltimą teisingumui, valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams;

3) kai paaiškėja, kad siekiant teismo eksperto kvalifikacijos buvo pateikti neteisingi duomenys.

11. Teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo sustabdymas panaikinamas, kai teismo ekspertas pateikia teismo ekspertizės įstaigai prašymą atnaujinti sustabdyto teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimą. Jeigu teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimas buvo sustabdytas šio straipsnio 10 dalies 2 ir 3 punktuose numatytais atvejais, teismo ekspertas teismo ekspertizės įtaigai taip pat turi pateikti dokumentą, įrodantį, kad išnyko ar buvo pašalintos priežastys, dėl kurių teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimas buvo sustabdytas.

12. Teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimas pripažįstamas negaliojančiu:

1) paties teismo eksperto prašymu;

2) šio straipsnio 8 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu;

3) kai teismo ekspertas per teismo ekspertizės įstaigos nustatytą terminą, kuris turi būti ne trumpesnis kaip 20 darbo dienų nuo pranešimo apie sprendimą dėl teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo sustabdymo gavimo dienos, nepašalina šio straipsnio 10 dalies 3 punkte nurodytos priežasties, dėl kurios teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimas buvo sustabdytas;

4) kai įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu teismo ekspertas pripažintas padaręs labai sunkų ar sunkų nusikaltimą arba nusikaltimą teisingumui, valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams;

5) kai teismo ekspertas miršta.

13. Jeigu teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimas buvo pripažintas negaliojančiu šio straipsnio 12 dalies 2 ir 3 punktuose numatytais atvejais, į teismo ekspertizės įstaigą dėl teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo ir naujo teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo galima kreiptis ne anksčiau kaip po vienerių metų.

14. Kvalifikacinės komisijos sprendimai įstatymų nustatyta tvarka gali būti skundžiami teismo ekspertizės įstaigos vadovui.

15. Teismo ekspertizės įstaigos vadovo sprendimai dėl atsisakymo patenkinti skundo reikalavimus įstatymų nustatyta tvarka gali būti skundžiami teismui.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. XI-2068, 2012-06-14, Žin., 2012, Nr. 76-3922 (2012-06-30), i. k. 1121010ISTA0XI-2068

7 straipsnis. Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašas

1. Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašas sudaromas ir tvarkomas teisingumo ministro nustatyta tvarka.

2. Asmuo gali dirbti teismo eksperto darbą teismo ekspertizės įstaigoje tik būdamas įrašytas į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą.

8 straipsnis. Įrašymo į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą tvarka

1. Į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą įrašomi teismo eksperto kvalifikaciją turintys ir šio Įstatymo 10 straipsnio nustatyta tvarka prisiekę asmenys.

2. Gavęs kvalifikacinės komisijos išduotą teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimą, asmuo įgyja teisę per vienerius metus nuo pažymėjimo išdavimo dienos kreiptis į teisingumo ministrą su prašymu įrašyti jį į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą.

3. Asmuo, kuris be svarbios priežasties praleido šio straipsnio 2 dalyje nustatytą prašymo įrašyti asmenį į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą terminą, privalo pakartotinai išlaikyti teismo eksperto kvalifikacijos egzaminą tam, kad vėl įgytų šio straipsnio 2 dalyje nustatytą teisę.

4. Teisingumo ministras per trisdešimt dienų nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodyto prašymo gavimo dienos prisaikdina ekspertą ir įrašo jį į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą.

5. Asmuo, kurio prašymas per šio straipsnio 4 dalyje nustatytą terminą nepatenkinamas, turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą.

6. Duomenys apie teismo ekspertus, įrašytus į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą ar iš jo išbrauktus, skelbiami Teisingumo ministerijos interneto svetainėje.

Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. XI-2347, 2012-11-06, Žin., 2012, Nr. 132-6675 (2012-11-15), i. k. 1121010ISTA0XI-2347

9 straipsnis. Išbraukimas iš Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašo

1. Teisingumo ministras savo iniciatyva ar pagal teismo ekspertizės įstaigos vadovo teikimą teismo ekspertą iš Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašo išbraukia šiais atvejais:

1) kai ekspertas miršta;

2) paties eksperto prašymu;

3) jei teismo ekspertizės įstaigos sudaryta kvalifikacinė komisija priėmė sprendimą pripažinti teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimą negaliojančiu;

4) kai paaiškėja, kad asmuo neatitinka šio Įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų.

2. Sprendimas šio straipsnio 1 dalies 3, 4 punktuose nurodytais pagrindais išbraukti teismo ekspertą iš Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašo įstatymų nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui.

10 straipsnis. Teismo eksperto priesaika

1. Ekspertas, prieš įrašant jį į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą, privalo prisiekti šiais žodžiais:

„Aš, (vardas, pavardė), prisiekiu dorai ir sąžiningai atlikti teismo eksperto pareigas, sakyti teisme tik tiesą ir nieko nenuslėpti, gerbti dorovės normas, žmogaus ir piliečių teises bei laisves, saugoti profesinę paslaptį. Tepadeda man Dievas“.

2. Prisiekti galima ir be paskutinio sakinio.

3. Priesaiką priima teisingumo ministras.

4. Teismo eksperto priesaikos tekstas, pasirašytas teismo eksperto ir teisingumo ministro, laikomas teismo eksperto asmens byloje.

5. Teismo ekspertas, prisiekęs įrašant jį į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą, atleidžiamas nuo priesaikos teisme ir laikomas įspėtu dėl atsakomybės už melagingos išvados ir paaiškinimų davimą.

11 straipsnis. Teismo eksperto teisės

1. Procesines teismo eksperto teises nustato proceso įstatymai.

2. Teismo ekspertas taip pat turi teisę:

1) savarankiškai pasirinkti atliekamų tyrimų būdus;

2) šio Įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka gauti produkcijos pavyzdžius ar katalogus, techninę dokumentaciją ir kitokią teismo ekspertizėms atlikti reikalingą informaciją;

3) prašyti tyrimui reikalingos papildomos medžiagos;

4) dalyvauti proceso veiksmuose, jei tokiu būdu gaunama ekspertizei reikalinga medžiaga.

3. Teismo ekspertas neturi teisės savarankiškai rinkti ar imti medžiagą, reikalingą ekspertizei, bet nepateiktą jam įstatymų nustatyta tvarka.

4. Teismo ekspertizės įstaigos ekspertas neturi teisės verstis privačia teismo eksperto veikla, sutartiniais pagrindais konsultuoti proceso šalis ir teikti išvadas joms iškilusiais klausimais, reikalaujančiais specialių žinių.

12 straipsnis. Teismo eksperto pareigos

1. Procesines teismo eksperto pareigas nustato proceso įstatymai.

2. Teismo ekspertas taip pat privalo:

1) teismo ekspertizes ir kitus ekspertinius tyrimus atlikti pagal kompetenciją, moksliškai patvirtintais, visuotinai pripažintais ir patikimais ar akredituotais tyrimo metodais;
Straipsnio punkto pakeitimai:
Nr. XII-698, 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 140-7071 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00379

2) atsisakyti spręsti ne jo kompetencijos klausimus ir atlikti specialių žinių nereikalaujančias užduotis;

3) garantuoti išsamų ir nešališką visų pateiktų duomenų ištyrimą;

4) saugoti tyrimui pateiktus objektus. Už jų praradimą ar sugadinimą teismo ekspertas atsako įstatymų nustatyta tvarka;

5) saugoti valstybės, tarnybos, komercines ir profesines paslaptis, neskelbti ekspertinių tyrimų duomenų be ekspertinį tyrimą paskyrusio teismo ar teisėjo, prokuroro ar ikiteisminio tyrimo įstaigos pareigūno arba užsakiusio fizinio ar juridinio asmens, kitos organizacijos ir jų padalinių leidimo.
Straipsnio punkto pakeitimai:
Nr. XII-698, 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 140-7071 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00379

13 straipsnis. Teismo eksperto nepriklausomumas

1. Atlikdamas teismo ekspertizę, ekspertas yra nepriklausomas. Savo išvadas jis teikia remdamasis tik specialiomis žiniomis ir atliktų tyrimų rezultatais.

2. Valstybės valdžios, valdymo ir teisėsaugos institucijoms, Seimo nariams ir kitiems pareigūnams, politinėms partijoms, politinėms ir visuomeninėms organizacijoms ar kitiems asmenims kištis į teismo eksperto darbą draudžiama. Tai užtraukia įstatymų numatytą atsakomybę.

14 straipsnis. Teismo eksperto atsakomybė

1. Teismo ekspertas atsako už savo padarytos ekspertizės akto pagrįstumą ir tikrumą.

2. Už pareigų nevykdymą, melagingos išvados ir paaiškinimų pateikimą ar kitokį priesaikos sulaužymą teismo ekspertas, kuriam skiriama atlikti teismo ekspertizę, atsako pagal įstatymus.

15 straipsnis. Teismo ekspertizių apmokėjimas baudžiamosiose, civilinėse ir administracinėse bylose

Už paskirtas teismo ekspertizes baudžiamosiose, civilinėse ir administracinėse bylose apmokama įstatymų nustatyta tvarka.
Straipsnio pakeitimai:
Nr. XI-2068, 2012-06-14, Žin., 2012, Nr. 76-3922 (2012-06-30), i. k. 1121010ISTA0XI-2068

16 straipsnis. Teismo ekspertų veiklos koordinavimas

1. Teismo ekspertizės įstaigų ir privačių teismo ekspertų veiklą koordinuoja Teismo ekspertų veiklos koordinavimo taryba.

2. Teismo ekspertų veiklos koordinavimo tarybos sudėtį ir nuostatus tvirtina teisingumo ministras.

TREČIASIS SKIRSNIS
PRIVATŪS TEISMO EKSPERTAI

17 straipsnis. Privatūs teismo ekspertai

1. Privatūs teismo ekspertai yra asmenys, turintys teismo eksperto kvalifikaciją, įrašyti į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą, išskyrus šio Įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus valstybės narės teismo ekspertus, bet nedirbantys teismo ekspertizės įstaigoje.

2. Privačių teismo ekspertų veikla gali būti vykdoma teisės aktų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikoje steigiant juridinius asmenis ar jų filialus, kitose užsienio valstybėse įsteigtų juridinių asmenų ar kitų organizacijų filialus.
Straipsnio pakeitimai:
Nr. XI-2068, 2012-06-14, Žin., 2012, Nr. 76-3922 (2012-06-30), i. k. 1121010ISTA0XI-2068

18 straipsnis. Šio Įstatymo nuostatų taikymas privatiems teismo ekspertams

1. Privačių teismo ekspertų, atliekančių teismo ekspertizę teismo ar teisėjo pavedimu, veiklą reglamentuoja proceso įstatymai ir šio Įstatymo nuostatos, nustatančios teismo ekspertų veiklą.

2. Sutartiniais pagrindais proceso šalis gali kviestis privatų teismo ekspertą konsultantu. Šiuo pagrindu atliktų tyrimų rezultatai, užfiksuoti rašytiniame dokumente, neturi teismo ekspertizės akto statuso.

3. Privatus teismo ekspertas, sutartiniais pagrindais konsultavęs proceso šalis, negali toje pačioje byloje atlikti teismo ekspertizės.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
TEISMO EKSPERTIZĖS ĮSTAIGOS

19 straipsnis. Teismo ekspertizės įstaigos

1. Teismo ekspertizės įstaiga yra specialiai įsteigta valstybės įstaiga ar valstybės įstaigos padalinys, kurių pagrindinė veikla - teismo ekspertizių atlikimas.

2. Teismo ekspertizės įstaiga turi turėti steigėjo patvirtintus teismo ekspertizių darymo toje įstaigoje nuostatus.

3. Teismo ekspertizės įstaigas gali steigti Lietuvos Respublikos Vyriausybė, ministerijos.

20 straipsnis. Teismo ekspertizės įstaigų funkcijos

1. Teismo ekspertizės įstaigos:

1) atlieka teismo ekspertizes teismams;

2) atlieka savo srities mokslinius tyrimus, rengia ir aprobuoja ekspertinio tyrimo metodikas;

3) rengia savo srities teismo ekspertus;

4) teikia metodinę pagalbą teismams, prokuratūrai ir ikiteisminio tyrimo įstaigoms;

5) atlieka tyrimus kitų juridinių ir fizinių asmenų prašymu. Šiais atvejais juridiniai ir fiziniai asmenys už atliktus tyrimus apmoka teismo ekspertizės įstaigai sutartyje nustatytomis sąlygomis ir tvarka.

2. Teismo ekspertizės įstaigų nuostatuose gali būti numatyta ir kitų funkcijų.

21 straipsnis. Teismo ekspertizės įstaigoje dirbančių teismo ekspertų kategorijos

1. Siekiant užtikrinti tinkamą teismo ekspertizių kokybę, nuolatinį ekspertų tobulėjimą, teismo ekspertizės įstaigoje dirbantiems teismo ekspertams suteikiamos kvalifikacinės kategorijos.

2. Teismo ekspertui gali būti suteiktos šios kvalifikacinės kategorijos:

1) trečioji kategorija;

2) antroji kategorija;

3) pirmoji kategorija.

3. Kvalifikacinių kategorijų reikalavimus ir jų suteikimo tvarką numato teismo ekspertizės įstaigos kvalifikacinių kategorijų suteikimo nuostatai.

PENKTASIS SKIRSNIS
SPECIALIŲ ŽINIŲ PANAUDOJIMO ATLIEKANT TEISMO EKSPERTIZES SĄLYGOS

22 straipsnis. Specialių žinių panaudojimo ribos

1. Teismo ekspertas atlieka jam pavestą užduotį remdamasis tik savo srities specialiomis žiniomis. Teismo eksperto išvados negali peržengti jo srities specialių žinių ribų. Teismo eksperto išvados, išeinančios už eksperto specialių žinių ribų, negali turėti įrodomosios reikšmės.

2. Teisinės žinios teismo ekspertizėje nelaikomos specialiomis žiniomis. Teismo ekspertai negali duoti išvadų teisiniais klausimais.

23 straipsnis. Teismo ekspertizei reikalingos medžiagos gavimas

1. Teismo ekspertizei reikalingą medžiagą pateikia ją paskyręs teismas ar teisėjas arba jų įpareigoti pareigūnai ar atstovai.

2. Lietuvos Respublikoje veikiantys juridiniai asmenys, kitos organizacijos ar jų padaliniai teismo ekspertizės įstaigų reikalavimu privalo pateikti savo produkcijos pavyzdžius ar katalogus, techninę dokumentaciją ir kitokią teismo ekspertizėms reikalingą informaciją.

Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. XII-698, 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 140-7071 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00379

3. Teismo ekspertams turi būti sudarytos sąlygos dalyvauti proceso veiksmuose, jeigu tokiu būdu gaunama teismo ekspertizei reikalinga medžiaga.

24 straipsnis. Teismo ekspertizės rezultatų įforminimas

1. Teismo ekspertizės rezultatus ekspertas įformina surašydamas ir pateikdamas teismui ekspertizės aktą. Jis susideda iš įžanginės dalies, tiriamosios dalies ir išvadų.

2. Teismo ekspertizės akto įžanginėje dalyje nurodoma: ekspertizės akto surašymo data ir vieta; nutartis skirti teismo ekspertizę; ekspertizei pateikta medžiaga ir klausimai; teismo eksperto duomenys (vardas, pavardė, išsilavinimas, specialybė, eksperto kvalifikacija, darbo ekspertu stažas); tyrimų pradžios ir pabaigos datos; papildomos medžiagos pareikalavimo ir gavimo data; atliekant ekspertizę dalyvavę asmenys.

3. Teismo ekspertizės akto tiriamojoje dalyje nurodoma: ekspertui ištirti pateikti objektai, jų būklė ir jų apžiūros rezultatai; atlikti tyrimai, jų metu naudoti metodai ir priemonės; gauti rezultatai ir motyvuotas jų įvertinimas.

4. Teismo ekspertizės akto išvadose suformuluojami motyvuoti atsakymai į visus pateiktus klausimus.

5. Pridėta prie ekspertizės akto vaizdinė medžiaga yra sudedamoji ekspertizės akto dalis.

6. Jeigu ekspertizei pateiktos medžiagos nepakanka išvadai pateikti ir nėra galimybės gauti papildomos medžiagos arba teismo ekspertui pateikti klausimai išeina už jo specialių žinių ribų, ekspertas surašo aktą, kuriame motyvuotai išdėsto atsisakymo pateikti išvadą priežastis.

7. Eksperto atliekamų tyrimų eigą, sąlygas ir rezultatus fiksuojantys dokumentai saugomi teismo ekspertizės įstaigoje. Prireikus teismo ekspertizę skyrusi institucija gali jų pareikalauti.

24^1 straipsnis. Ekspertinių tyrimų rezultatų pripažinimas

Pagal Tarybos pamatiniame sprendime 2009/905/TVR nurodytą tarptautinį standartą akredituotose valstybių narių ir Lietuvos Respublikos laboratorijose kompetentingos teisėsaugos arba teisminės institucijos prašymu atliktų šiame pamatiniame sprendime nurodytų ekspertinių tyrimų rezultatai pripažįstami vienodai patikimais.

TAR pastaba. *24^1 straipsnio nuostatos dėl daktiloskopinių duomenų ekspertinių tyrimų taikomos nuo 2015 m. lapkričio 30 d.*

Papildyta straipsniu:
Nr. XII-698, 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 140-7071 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00379

25 straipsnis. Į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą neįrašyto asmens įspėjimas

Jeigu teismo ekspertizę atliko teismo ar teisėjo paskirtas asmuo, neįrašytas į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą, ekspertizės akto įžanginėje dalyje pažymima, kad jis buvo įspėtas apie baudžiamąją atsakomybę už melagingos išvados pateikimą ir teismui prisiekė kaip ekspertas.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei ir kitoms institucijoms

Vyriausybė ir kitos institucijos per tris mėnesius nuo šio Įstatymo paskelbimo „Valstybės žiniose“ dienos patvirtina arba pakeičia jam įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

27 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis Įstatymas, išskyrus 26 straipsnį, įsigalioja kartu su naujuoju Baudžiamojo proceso kodeksu (Žin., 2002, Nr. 37-1341).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS VALDAS ADAMKUS

Lietuvos Respublikos
teismo ekspertizės
įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/905/TVR dėl kriminalistinių laboratorinių tyrimų paslaugų teikėjų akreditacijos (OL 2009 L 322, p. 14).

Papildyta priedu:
Nr. XII-698, 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 140-7071 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00379

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. XI-2068, 2012-06-14, Žin., 2012, Nr. 76-3922 (2012-06-30), i. k. 1121010ISTA0XI-2068
Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo 3, 4, 6, 15, 17 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. XI-2347, 2012-11-06, Žin., 2012, Nr. 132-6675 (2012-11-15), i. k. 1121010ISTA0XI-2347
Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymas

3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. XII-698, 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 140-7071 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00379
Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymo 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 16, 20, 23 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4(1), 24(1) straipsniais ir priedu ĮSTATYMAS